

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 262/2026-24

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom Mgr. Dávidom Štefankom, Povožnícka 18, Bratislava, proti postupu Špecializovaného trestného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. BB-4T/18/2016 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Špecializovaného trestného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. BB-4T/18/2016 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Špecializovaný trestný súd **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **1 014,41 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Obsah ústavnej sťažnosti

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 13. januára 2026 domáhal vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), a to postupom

špecializovaného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. BB-4T/18/2016. Sťažovateľ zároveň navrhoval, aby mu ústavný súd priznal finančné zadosťučinenie vo výške 8 000 eur, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia v konaní o ústavnej sťažnosti.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že trestné konanie proti sťažovateľovi začalo podaním obžaloby na špecializovanom súde 28. júla 2016. Špecializovaný súd vydal prvý rozsudok sp. zn. BB-4T/18/2016 z 9. júna 2020, ktorým bol sťažovateľ spolu s ostatnými obžalovanými uznaný za vinného z pokračovacieho zločinu neodvedenia dane a poistného, proti ktorému podal sťažovateľ odvolanie. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd uznesením sp. zn. 2To/9/2020 zo 16. augusta 2022 zrušil tento prvý rozsudok špecializovaného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, pretože mal rozhodnúť v nezákonnom zložení senátu. Po vrátení veci špecializovaný súd aj druhým rozsudkom sp. zn. BB-4T/18/2016 zo 16. apríla 2025 uznal sťažovateľa za vinného a sťažovateľ aj proti tomuto druhému rozsudku podal odvolanie. V čase podania ústavnej sťažnosti sa vec nachádzala na odvolacom súde.

3. Sťažovateľ svojou ústavnou sťažnosťou nenapádal postup odvolacieho súdu, pretože zastáva názor, že prietahy v napadnutom konaní spôsobil iba špecializovaný súd. Dĺžka napadnutého súdneho konania ku dňu podania ústavnej sťažnosti je takmer 10 rokov, z čoho na špecializovaný súd pripadá 8 a pol roka. Táto doba podľa sťažovateľa sama osebe indikuje neprimeranú dĺžku konania, keďže stále nemá k dispozícii právoplatný rozsudok. K tomu dodal, že pred prvým rozsudkom špecializovaný súd konal 5 rokov, pričom následne rozhodol v nezákonnom zložení senátu. Sťažovateľ poukázal aj na nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 498/2025 z 5. novembra 2025, ktorým bolo vyslovené porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov vo vzťahu k spoluobvinenej sťažovateľa v rovnakom trestnom konaní. Sťažovateľ napokon dodal, že podľa jeho názoru sú prietahy v napadnutom konaní spôsobované výlučne neodôvodnenou nečinnosťou špecializovaného súdu.

4. Sťažovateľ si uplatnil aj finančné zadosťučinenie vo výške 8 000 eur, ktoré odôvodnil dĺžkou napadnutého konania, pretrvávajúcim stavom právnej neistoty, dopadom na jeho profesijný a osobný život, s tým súvisiacou existenciou nemajetkovej ujmy, ako aj už skôr vydaným nálezom konštatujúcim prietahy v napadnutom konaní (III. ÚS 498/2025).

II.

Procesný postup ústavného súdu a vyjadrenie špecializovaného súdu

5. Ústavný súd ústavnú sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. I. ÚS 262/2026-14 zo 7. mája 2026 ju podľa § 56 ods. 1 a 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu.

6. Ústavný súd následne výzvou z 11. mája 2026 vyzval predsedu špecializovaného súdu, aby sa vyjadril k opodstatnenosti ústavnej sťažnosti. Podpredseda špecializovaného súdu v podaní doručenom ústavnému súde 27. mája 2025 uviedol, že ústavnú sťažnosť sťažovateľa považuje za nedôvodnú, pričom v dôvodoch odkázal na vyjadrenie predsedu senátu v predmetnej veci, ktoré k svojmu vyjadreniu pripojil. Predseda senátu v prvom rade poukázal na skutkovú a právnu zložitnosť predmetnej veci, keďže obžaloba bola podaná za celkom 283 skutkov, ktoré sa dotýkajú 10 obžalovaných. Náročnosť dokazovania tu preto bola daná aj s ohľadom na vzájomné prepojenia,

ako aj vo vzťahu k individuálnemu zavineniu každého z obžalovaných. Vo vzťahu k správaniu účastníkov uviedol, že na dĺžke konania má podiel aj samotný sťažovateľ, ktorý aj s ďalšou spoluobvinenou [REDAKOVANÉ] počas celého konania sústavne vytvárali z pohľadu súdu prekážky rozhodnutia v predmetnej trestnej veci, najmä rôznymi obštrukciami v podobe účelových práceneschopností, ako aj uvádzaných iných dôvodov neúčasti na hlavnom pojednávaní, pričom na svojej účasti sťažovateľ, ako aj spoluobvinená [REDAKOVANÉ] trvali a vyslovene nesúhlasili s vykonaním hlavného pojednávania bez ich účasti. Zo strany predsedu senátu boli sústavne vykonávané opatrenia na zabezpečenie riadneho vykonania hlavného pojednávania, a až keď už nebolo možné zo strany obžalovaných vykonať ďalšie obštrukcie, pretože by boli vzatí do väzby, tak sa hlavného pojednávania zúčastnili, resp. sťažovateľ dal súhlas s vykonaním hlavného pojednávania v jeho neprítomnosti. Napokon vo vzťahu k postupu špecializovaného súdu uviedol, že konanie pred ním netrvalo 8 a pol roka, ako tvrdil sťažovateľ – konanie do prvého rozhodnutia vo veci (9. júna 2020) od nápadu veci (28. júla 2016) trvalo necelé štyri roky. Podotkol pritom, že od 1. januára 2018 odišla do dôchodku predsedníčka senátu a práve z dôvodu nesúhlasu obžalovaných (vrátane sťažovateľa) s doterajším dokazovaním a z dôvodu trvania na vykonaní nového dokazovania bolo potrebné dokazovanie vykonať nanovo od začiatku. Po prvom rozhodnutí vo veci na špecializovanom súde bol spis bezodkladne predložený s odvolaním najvyššiemu súdu, kde sa nachádzal po dobu viac ako dvoch rokov, keď odvolací súd konštatoval porušenie práva na zákonného sudcu a vec musela byť prejednaná v novom zložení senátu. Po zrušujúcom rozhodnutí najvyššieho súdu (16. augusta 2022) bolo vo veci znovu rozhodnuté rozsudkom 16. apríla 2025, keď bol po vypracovaní rozhodnutia spis bezodkladne predložený najvyššiemu súdu spolu s odvolaním okrem iného aj sťažovateľa, kde sa nachádza až do súčasnej doby. Z uvedeného vyplýva, že na najvyššom súde sa súdny spis nachádzal viac ako 3 roky, na špecializovanom teda mohol byť menej ako 7 rokov, a nie 8 a pol roka, ako tvrdil sťažovateľ.

7. Podľa predsedu senátu sa sťažovateľ vyslovene účelovo domáha vyslovenia porušenia svojich práv uvedenou ústavnou sťažnosťou s existenciou dôvodného podozrenia, že tak koná len v úmysle získať finančné zadost'učinenie. Pre tento záver okrem už uvedených skutočností svedčí aj fakt, že sťažovateľ a ani nikto z ďalších obžalovaných ani raz v priebehu celého konania nenamietali nečinnosť konajúceho súdu a nedomáhali sa zákonnými prostriedkami nápravy takého stavu.

8. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s podaniami účastníkov dospel k názoru, že od ústneho pojednávania nemožno v tomto prípade očakávať ďalšie objasnenie veci. Zároveň ústavný súd nepovažoval za nevyhnutné zasielať vyjadrenie špecializovaného súdu sťažovateľovi na repliku, keďže z obsahu vyjadrenia zaslaného špecializovaným súdom je zrozumiteľný opis priebehu napadnutého konania, ktorý je aj objektívne overiteľný z obsahu príslušného súdneho spisu. Prípadná replika sťažovateľa preto nemala vecný potenciál ovplyvniť rozhodnutie ústavného súdu.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

9. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom špecializovaného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. BB-4T/18/2016 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa

na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie jeho veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

10. Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy a v čl. 38 ods. 2 listiny osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

11. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom tohto základného práva je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba čakajúca na rozhodnutie všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04). Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01, I. ÚS 251/05). Ústavný súd zároveň zdôraznil, že z hľadiska hodnotenia povahy veci sa oprel o všeobecnú zásadu uznávanú aj v judikatúre ESLP, podľa ktorej sa primeraná lehota na konanie v trestných veciach v dôsledku mimoriadne citelného zásahu do sféry osobných práv a slobôd, ktorý je s priebehom trestného procesu spojený, musí posudzovať prísnejšie (II. ÚS 32/03).

12. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietáhom v konaní, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

13. Pokiaľ ide o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, v napadnutom konaní išlo o nepochybne rozsiahlu a zložitú vec. Veľký rozsah skutkov (283) viacerých obžalovaných (10) a v neposlednom rade aj potreba rozsiahleho dokazovania spočívajúceho vo veľkom rozsahu listinných dôkazov a vykonaných odposluchov telekomunikačnej činnosti a následná potreba čítania ich prepisov na hlavnom pojednávaní, to všetko sa muselo prejaviť aj na dĺžke napadnutého konania. Samotnú skutkovú zložitosť veci tu navyše nespochybňoval ani sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti.

14. Správanie účastníkov konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným prietáhom. Predseda senátu špecializovaného súdu, ako aj podpredseda špecializovaného súdu tvrdili, že dĺžka napadnutého konania bola čiastočne spôsobená aj obštrukčným konaním samotného sťažovateľa, a ústavný súd aj s ohľadom konštatovania obštrukčného správania v náleze sp. zn. III. ÚS 498/2025 (bod 13) považuje toto tvrdenie za podložené. Ústavný súd podotýka, že po odchode pôvodnej predsedníčky senátu do dôchodku (k 1. januáru 2018) bolo právom sťažovateľa ako účastníka konania trvať na vykonaní dokazovania nanovo od začiatku, no zároveň v tejto situácii musel sťažovateľ predpokladať, že takýto postup nevyhnutne predĺži napadnuté konanie, najmä s ohľadom a v súvislosti s nepochybnou skutkovou zložitou predmetnej veci. Ústavný súd už odkázal na judikatúru ESLP, podľa ktorej sa

primeraná lehota na konanie v trestných veciach v dôsledku mimoriadne citel'ného zásahu do sféry osobných práv a slobôd, ktorý je s priebehom trestného procesu spojený, musí posudzovať prísnejšie. Aj keď v napadnutom konaní nebolo správanie sťažovateľa jedinou príčinou dĺžky konania, tento aspekt musel ústavný súd zohľadniť pri rozhodovaní o uplatnenom finančnom zadosťučinení.

15. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k zbytočným priet'ahom, bol postup samotného špecializovaného súdu v napadnutom konaní. Celková dĺžka napadnutého konania od podania obžaloby do vynesenia zatiaľ neprávoplatného (druhého) meritórneho rozsudku dosiahla 9 rokov a konanie nebolo teda právoplatne ukončené ani po takmer 10 rokoch od podania obžaloby. Takáto dĺžka je celkom zjavne problematická aj s ohľadom na skutkovú zložitosť alebo obštrukcie sťažovateľa, čo ústavný súd konštatoval aj v súvisiacom náleze sp. zn. III. ÚS 498/2025 (sťažovateľkou tam bola sťažovateľova spoluobvinená ■■■■■). Osobitne poukázal na okolnosť, že prvý meritórny rozsudok bol odvolacím súdom zrušený pre nezákonné zloženie senátu, čo predznamenáva neefektívny postup zo strany špecializovaného súdu. Výsledkom je, že napadnuté konanie nebolo právoplatne ukončené ani po takmer desiatich rokoch od jeho začatia. Ústavný súd preto v tomto prípade musel konštatovať porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných priet'ahov.

16. Na základe uvedených skutočností teda ústavný súd dospel k záveru, že základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny) a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote (čl. 6 ods. 1 dohovoru) boli postupom špecializovaného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. BB-4T/18/2016 porušené (bod 1 výroku tohto nálezu).

IV.

Príkaz konať a primerané finančné zadosťučinenie

17. Ústavný súd poukazuje na to, že podľa vyjadrenia podpredsedu špecializovaného súdu, ako aj samotnej ústavnej sťažnosti sa súdny spis momentálne nachádza na odvolacom súde. Z uvedeného dôvodu nebol dôvod prikazovať špecializovanému súdu konať bez zbytočných priet'ahov, pretože takýto príkaz uložený špecializovanému súdu v aktuálnej procesnej situácii nemá žiadne opodstatnenie.

18. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

19. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

20. Sťažovateľ si uplatnil primerané finančné zadosťučinenie v sume 8 000 eur, ústavný súd ale považoval túto sumu za úplne neadekvátnu. Ústavný súd v tomto kontexte prihliadol aj na skutkovú zložitosť predmetnej veci a obštrukčné správanie sťažovateľa (pozri body 14, 15 tohto nálezu). Vzhľadom na tieto okolnosti ústavný súd uzavrel, že už samotná deklarácia porušenia základných práv a náhrada trov konania dostatočným spôsobom zahrňujú aj satisfakčný prvok, a preto ústavný

súd v časti o priznanie primeraného finančného zadost'účinenia ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 3 výroku tohto nálezu).

V.

Trovy konania

21. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania v celkovej sume 1 014,41 eur (bod 2 výroku tohto nálezu).

22. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to za dva úkony právnej služby podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky (prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom a podanie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy). Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2026 v sume 396,50 eur (1/4 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky) a tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby za rok 2026 v sume 15,86 eur (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky). Súčasťou výslednej sumy je aj daň z pridanej hodnoty, keďže právny zástupca sťažovateľa je platiteľom dane z pridanej hodnoty.

23. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je špecializovaný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. júna 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu